

Audru jõe ülemjooksu taastamistööde detailplaneeringu eelnõu avalikul väljapanekul esitatud arvamused ning kohaliku omavalitsuse seisukohad

Detailplaneering on algatatud Lääneranna Vallavolikogu otsusega 10. veebruar 2026 nr 24 „Detailplaneeringu algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmine (Audru jõe ülemjooksu taastamistööd)”, eelnõu avalik väljapanek toimus 27.07.2026-28.08.2026.a.

Arvamuse esitaja	Arvamus	Kohaliku omavalitsuse seisukoht
Maa- ja Ruumiaamet Kiri 17.07.2026 nr 6-3/25/18049-5	Tutvunud esitatud materjaliga, märgime järgmist. 1. Seletuskirja peatükis 2.2 on selgitatud järgmist: <i>Ala paiknemine on nähtav jooniselt „Asukohaskeem“. Pärast algatamist on täpsustatud planeeritava ala piiri, sest algatamisel oli planeeritava ala suurusks määratud ~10,7 ha, aga kalapääsu asukoht on täpsustatud ja sellest tulenevalt vähendati planeeritava ala suurst ~1,6 hektarini. Muudatus on kajastatud asukohaskeemil.</i> Samas seletuskirja peatükis 2.3.2 on joonis üldplaneeringust, kuhu peale on kantud just vaid detailplaneeringu algatamise otsuses fikseeritud planeeringuala. Üheselt arusaamise eesmärgil palume nimetatud joonisele kanda juba vähendatud planeeringuala. 2. Vallavalitsuse veebilehelt leitavate lähteseisukohtade kohaselt tehakse detailplaneeringu koostamisel koostööd Keskkonnaameti, Kliimaministeeriumi ja Eesti Geoloogiateenistusega. Kaasatakse Riigimetsa Majandamise Keskus, Eestimaa Looduse Fond, Maa- ja Ruumiamet, Lavassaare ja Elbu turbatootmisala ning Lavassaare II turbatootmisala kaevandamislubade omanik Tootsi Turvas AS ning planeeringuala ja puudutatud kinnisasjade omanikud. Lähtuvalt detailplaneeringu materjalidest, arvestades Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruses nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute koostölastamise alused“ sätestatud ja PlanS § 142 lõiget 4, ei määra MaRu täiendavaid koostöötegijaid lisaks eelpoolnimetatud valitsusasutusele. Palume detailplaneeringu koostamisel veenduda, et kaasatud oleks kõik isikud, kelle õigusi võib detailplaneering puudutada.	1. Arvamusega arvestatakse. Detailplaneeringu seletuskirja peatükis 2.3.2 olev joonis korrigeeritakse vastavalt arvamuses toodud ettepanekule. 2. Ettepanekuga arvestatakse. Arvamuses loetletud asutused ja isikud on detailplaneeringu menetlusse kaasatud.
Eesti Geoloogiateenistus, kiri 21.07.2026 nr 13-4/26-178	Lääneranna Vallavolikogu algatas 10.02.2026 otsusega nr 24 Õepa külas Audru jõe ülemjooksu taastamistööde detailplaneeringu. Lääneranna Vallavalitsus edastas Eesti Geoloogiateenistusele 01.07.2026 kirja nr 2026/8-1/699-1 „Audru jõe ülemjooksu taastamistööde detailplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku teade“ (registreeritud 01.07.2026 nr -ga 13-4/26-163). Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on kaitsekorralduslike ehitustööde jaoks ehitusõiguse määramine ning vajalike rajatiste planeerimine Lavassaare järvest lähtuva Audru jõe ülemjooksul Õepa raba katastriüksusel. Tegevuse eesmärk on Lavassaare järve veetaseme stabiliseerimine ja tõstmine abs kõrguselt ~16,1 m kõrgusele 16,3 m ning kalapääsu rajamine. Kalapääsu rajamisel on ette nähtud kergkillustikust kalapääsu alus ja selle peale kalapääsu kanal, selle käigus toimub tahkete ainete paigaldamine veekogusse ja veekogu süvendamine. Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 127 lõike 1 kohaselt koostatakse detailplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb. PlanS § 133 lõike 1 kohaselt esitatakse detailplaneering koostölastamiseks kõnealuse seaduse § 127 lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 alusel kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, koostölastatakse maakonnaplaneering, üldplaneering, detailplaneering ja riigi või kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-s sätestatud korras Kliimaministeeriumi või kliimaministri volitusel riigiasutusega, kelle ülesanne	Eesti Geoloogiateenistuse seisukoht, et ei ole alust arvata, et planeeringu lahendus halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda ning et Eesti Geoloogiateenistus nõustub Audru jõe ülemjooksu taastamistööde detailplaneeringu lahendusega on teadmiseks võetud.

	on tagada riigi geoloogiaalane pädevus. Kliimaministri 14.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/507 „Volitus Eesti Geoloogiateenistusele maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavaks tegevuseks loa andmiseks ja planeeringute kooskõlastamiseks“ on Eesti Geoloogiateenistusele antud volitus kooskõlastada planeeringuid, kui planeeritav maa-ala asub maavarade registris oleval maardlal või selle osal. MaaPS § 14 lõike 2 alusel Kliimaministeerium või kliimaministri volitusel Kliimaministeeriumi valitsemisala riigiasutus, kelle ülesanne on geoloogiline kaardistamine ning geoloogilise teabe säilitamine ja kättesaadavuse tagamine, võib lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus: 1) ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda; 2) halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või 3) halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitisega, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitselise ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta, või tegemist on elektrituruseaduse tähenduses taastuvat energiaallikat kasutava elektrienergia tootmiseseadme ja seonduva taristu ehitamisega. Planeeringu ala asub maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusel. Planeeritav ala kattub osaliselt Lavassaare turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 197) hästilagunenud turba passiivse reservvaru 30 plokiga, vähelagunenud turba passiivse reservvaru 31 plokiga, hästilagunenud turba passiivse tarbevaru 32 plokiga, vähelagunenud turba passiivse tarbevaru 33 plokiga. Planeeringualast idas asuvad järgmised mäeeraldised: Lavassaare II turbatootmisala (loa number KMIN-125) ning Lavassaare ja Elbu turbatootmisala (loa nr KMIN-070). Planeeringu ala asubmaatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusel. Planeeritav ala kattub osaliselt Lavassaare turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 197) hästilagunenud turba passiivse reservvaru 30 plokiga, vähelagunenud turba passiivse reservvaru 31 plokiga, hästilagunenud turba passiivse tarbevaru 32 plokiga, vähelagunenud turba passiivse tarbevaru 33 plokiga. Planeeringualast idas asuvad järgmised mäeeraldised: Lavassaare II turbatootmisala (loa number KMIN-125) ning Lavassaare ja Elbu turbatootmisala (loa nr KMIN-070). Planeeringuala kattub osaliselt maardla ja selle plokkidega. veetaseme tõstmine ei mõjuta eelduslikult maavara säilimist ning kalapaisu rajamine ei avalda mõju maavaravarule. Siiski palume arvestada olemasoleva maardlaga ja MaaPS § 14 tulenevate nõuetega. Lähtuvalt eelnevast ei ole Eesti Geoloogiateenistusel alust arvata, et planeeringu lahendus halvendaks maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu osas olemasolevat olukorda. Eesti Geoloogiateenistus nõustub Audru jõe ülemjooksu taastamistööde detailplaneeringu lahendusega.	
Keskkonnaamet, kiri 26.08.2026 nr 6-2/26/3674-3	Keskkonnaamet on avalikule väljapanekule suunatud täiendatud DP materjalidega tutvunud ning varasemate märkustega on arvestatud. Esitame siiski järgmised täiendavad märkused: 1. DP seletuskirja ptk-s 2.3.3 on tehtud ettepanek muuta üldplaneeringu põhilahendust ja vähendada Audru jõe kalda ehituskeeluvööndit Lavassaare järve veetaseme tõstmiseks vajalike rajatiste rajamise eesmärgil. Keskkonnaamet andis	1. Arvamusega arvestatakse. Detailplaneeringu edasises menetluses ning planeeringu lahenduses arvestatakse looduskaitseaduse 01.09.2026 jõustunud

	Lääneranna Vallavalitsusele 07.11.2025 kirjaga nr 6-2/25/19882-2 esialgse seisukoha DP algatamise kohta. Selles märkisime siis, et vaatamata kaitsekorralduslike tööde teostamisele, ei ole nende teostamiseks ehituskeeluvööndis kehtivas kaitsekorralduskavas erandit ning seetõttu on ehituskeeluvööndi vähendamine vajalik. Juhime tähelepanu, et 1. septembril 2026 jõustuva looduskaitseseaduse § 38 lõike 5 kohaselt võib Keskkonnaameti nõusolekul lubada väljaspool linna kui asustusüksust, alevit või alevikku ja kohaliku omavalitsuse nõusolekul linnas asustusüksusena, alevis või alevikus ehituskeeluvööndisse ehitada. Sama lõike punkti 13 kohaselt ei laiene ehituskeeld (kehtestatud planeeringu alusel) kaitstava loodusobjekti kaitse korraldamiseks vajalikule ehitisele, kui selle rajamiseks on väljaspool linna kui asustusüksust, alevit või alevikku Keskkonnaameti nõusolek. LKS § 38 lg 51 ütleb: Kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ehitiste ehitamiseks on vajalik detailplaneering või projekteerimistingimused, siis antakse vastav nõusolek detailplaneeringu või projekteerimistingimuste menetluses. Projekteerimistingimuste andmine tuleb korraldada avatud menetlusena. LKS § 38 lg 52 ütleb: Kui käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ehitiste ehitamiseks puudub detailplaneeringu koostamise või projekteerimistingimuste andmise kohustus, annab lõikes 5 nimetatud asutus nõusoleku ehitusloa või ehitusteatise menetluses või eraldi toiminguna. Kui kavandavad rajatised on vajalikud Lavassaare looduskaitseala kaitse korraldamiseks ja Keskkonnaamet annab nende rajamiseks nõusoleku, ei ole ehituskeeluvööndi vähendamine nende rajatiste ehitamiseks pärast 1. septembrit 2026 vajalik. Palume DP lahendust ja seletuskirja sellest lähtuvalt täpsustada. Keskkonnaamet saab kaaluda nõusoleku andmist ehituskeeluvööndisse ehitamisel näiteks DP kooskõlastamise menetlusetapis. Kuna planeeringumenetlus algatati eeldatavalt peamiselt ehituskeeluvööndi vähendamise vajaduse tõttu (seejuures üldplaneeringut muutmata), on kohaliku omavalitsuse otsustada, kuidas soovitakse menetlusega jätkata. Juurdepääs ja laoplat on kavandatud varasema kokkuleppe kohaselt. Laoplatsi asukoha valikul on lähtutud loodusväärtustest ning see on kavandatud alale, kus kaitstavat elupaigatüüpi ei ole inventeeritud, st 0-elupaik. DP seletuskirja kohaselt likvideeritakse/korrastatakse ajutised ülepääsud ja juurdepääsutee pärast tööde lõppu. Laoplatsi likvideerimise ning selle ala tööde järgse korrastamise kohta seletuskirjas info puudub. Palume seletuskirja selles osas täiendada. 2. Samuti palume jätkuvalt arvestada eelmise kirja märkustega seoses Lavassaare turbamaardlaga, mille tõttu tuleb planeeringulahendus kooskõlastada Eesti Geoloogiateenistusega ning juurdepääsuteede tõttu ka tõenäoliselt Tootsi Turvas AS-iga.	redaktsiooniga, sh seaduse nende sätetega, mis käsitlevad kalda ehituskeeluvööndi vähendamist ja/või ehitamist kalda ehituskeeluvööndis. Detailplaneeringuga ei ole kavas teha ettepanekut Audru jõe kalda ehituskeeluvööndi vähendamiseks ega üldplaneeringu põhilahenduse muutmiseks. Kalda ehituskeeluvööndisse kavandatud kaitsekorralduslike rajatiste ehitamise aluseks on 01.09.2026 jõustunud looduskaitseseaduse § 38 lõike 5 punktis 13 sätestatud erand ning Keskkonnaameti nõusolek (detailplaneeringu kooskõlastus). Planeeringu seletuskirja ja jooniseid korrigeeritakse lähtudes eeltoodud looduskaitseseaduses 01.09.2026 kehtima hakanud muudatustest. Seletuskiri p 3.3 „Ajutise juurdepääsu asukoht ja väljakaevatava pinnase ning materjalide ladustamine” täiendatakse tekstiga: „Laoplat on ajutine ning tuleb pärast ehitustööde lõppu likvideerida. Laoplatsilt tuleb eemaldada sinna toodud materjalid ja jäätmed ning ala korrastada tööde-eelsele seisundile võimalikult lähedaseks. Ala taastamisel tuleb võimaldada loodusliku taimkatte taastumist.” 2. Lavassaare turbamaardlaga seonduvalt on detailplaneeringu menetlusse kaasatud kooskõlastajana Eesti Geoloogiateenistus ning puudutatud isikuna Tootsi Turvas AS.
--	--	---